

บทบรรณาธิการ

คำถาม สมครใจวิวาทกัน จะอ้างเหตุป้องกันหรือบันดาลโทษะได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๙๒๔/๒๕๕๓ ก่อนเกิดเหตุผู้ตายกับพวกและจำเลยทั้งสาม กับพวกซึ่งเต็นอยู่ในบริเวณที่แสดงดนตรีประเภทวัยรุ่นได้กระทบกระทั่งและพูดแซวกับเพราะ เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน จากนั้นจำเลยทั้งสามกับพวกและผู้ตายกับพวกต่าง**สมครใจ** วิวาทและต่อสู้กันที่หน้างานแสดงดนตรีบริเวณที่ตั้งลำโพง โดยใช้ไม้เป็นอาวุธ แม้ผู้ตายจะใช้ ไม้ตีจำเลยที่ ๑ ก่อน ก็เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะวิวาทกัน จำเลยที่ ๑ ย่อมไม่อาจอ้างได้ ว่าการกระทำของจำเลยที่ ๑ เป็นการป้องกันโดยชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๓๒/๒๕๕๓ การที่จำเลยดำแม่โจทก์ร่วมตอบโต้ไป ก่อนเข้า ฟันโจทก์ร่วม เท่ากับว่าจำเลยได้ถล่ำเข้าไปทะเลาะวิวาทกับโจทก์ร่วมด้วยแล้ว เมื่อต่างคน ต่างก็ทะเลาะด่าว่าซึ่งกันและกันเช่นนี้ จึงถือไม่ได้ว่าจำเลยกระทำความผิดโดยบันดาลโทษะ เพราะถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรมตาม ป.อ. มาตรา ๗๒ และไม่อาจอ้าง ว่าเป็นการกระทำความผิดโดยบันดาลโทษะเพื่อให้ศาลลงโทษจำเลยน้อยกว่าที่กฎหมาย กำหนดไว้ สำหรับความผิดที่ได้กระทำนั้นได้

การที่จำเลยใช้มีดตีโต้ซึ่งเป็นมีดทำครัวขนาดใหญ่เลือกฟันอย่างแรงที่ศีรษะลำคอ และกลางหลัง ซึ่งล้วนเป็นอวัยวะสำคัญจนเป็นแผลฉกรรจ์ หากรักษาไม่ทันอาจถึงแก่ความ ตายได้ จำเลยย่อมจะเล็งเห็นผลได้ว่ากระทำของจำเลยอาจทำให้โจทก์ร่วมได้รับอันตรายถึง แก่ความตายได้ พฤติการณ์ชี้ชัดว่าจำเลยมีเจตนาฆ่าโจทก์ร่วมแล้ว แม้เมื่อโจทก์ร่วมล้มลง หมดสติไปจำเลยจะไม่ได้ฟันโจทก์ร่วมซ้ำอีกก็ตาม

คำถาม ผู้ใช้ให้กระทำความผิดโดยการยุยงส่งเสริมนั้น การพูดว่ายิงเลย ๆ ขณะที่ ผู้กระทำความผิดใช้อาวุธปืนเล็งไปที่ผู้ตาย จะถือเป็นการยุยงส่งเสริมหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๔๕/๒๕๕๓ ขณะ บ. ใช้อาวุธปืนเล็งไปที่ผู้ตาย จำเลยที่ ๒ พูดกับ บ. ว่า ยิงเลย ๆ แล้ว บ. ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตาย การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงเป็น

การยุบส่งเสริมให้ บ. ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตาย เมื่อ บ. ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายจนถึงแก่ความตาย และกระสุนปืนยังถูกผู้เสียหายได้รับอันตรายสาหัส จำเลยที่ ๒ จึงมีความผิดฐานเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิดฆ่าผู้อื่นและพยายามฆ่าผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘ และมาตรา ๒๘๘, ๘๐, ๖๐ ประกอบมาตรา ๘๔

คำถาม ถ้อยคำที่ว่าหากไม่ยอมชำระหนี้ ผู้เสียหายกับบุตรและภริยาจะเดือดร้อน เพราะอายุน้อย ผู้เสียหายจึงเดินทางไปยังสถานที่นัดหมาย แต่กลับและปรึกษาแจ้งความต่อเจ้าพนักงานตำรวจก่อน จะเป็นความผิดสำเร็จฐานกรรโชกหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๙๙/๒๕๕๓ ถ้อยคำที่กลุ่มจำเลยทั้งห้าโทรศัพท์มาทวงหนี้จากผู้เสียหายที่ว่า “หากผู้เสียหายไม่ยอมชำระหนี้ให้ ผู้เสียหายกับบุตร ภรรยาจะเดือดร้อนเพราะอายุน้อย” เป็นถ้อยคำที่สามัญชนโดยทั่วไปยอมทราบและตีความได้ว่าเป็นคำพูดข่มขู่ว่าหากไม่ชำระหนี้แล้วผู้เสียหายกับครอบครัวอาจถูกทำร้ายให้ได้รับความเดือดร้อนและเป็นอันตรายเสียได้ ถือได้ว่าเป็นการขู่เข็ญผู้เสียหายให้ต้องยินยอมชำระหนี้ให้แก่กลุ่มจำเลยทั้งห้าตามที่เรียกร้อง ผู้เสียหายเดินทางไปสถานที่นัดหมายตามคำขู่ มิได้ไปด้วยความสมัครใจ การที่ผู้เสียหายแวะปรึกษาหรือแจ้งความต่อเจ้าพนักงานตำรวจให้ทราบถึงเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้นแก่ตนและครอบครัวเป็นการแจ้งเพื่อขอความคุ้มครองจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่ประชาชนพึงกระทำกันตามปกติ ไม่ใช่ผู้เสียหายไม่เกิดความกลัว และไม่ยอมทำตามการขู่เข็ญ การกระทำของจำเลยทั้งห้าจึงเป็นความผิดฐานร่วมกันกรรโชกสำเร็จแล้วไม่ใช่อยู่ในชั้นพยายาม

คำถาม ผู้ขายได้รับเงินมัดจำค่าซื้อที่ดินจากผู้ซื้อ หากใบรับเงินมัดจำมีข้อตกลงจะทำสัญญาจะซื้อจะขายเป็นหนังสือกันอีก จะถือว่าสัญญาจะซื้อจะขายเกิดขึ้นแล้วหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๒๔/๒๕๕๓ ใบรับเงินมีข้อความว่า “จำเลยตกลงจะขายที่ดินให้โจทก์ โดยมีเงื่อนไขการชำระเงินเป็นเวลา ๒ ปี และในวันนี้โจทก์ได้ชำระเงินมัดจำจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาทด้วยเช็ค ส่วนที่เหลือจะชำระตามเงื่อนไขสัญญาจะซื้อจะขายที่ทั้งสองฝ่ายจัดทำขึ้นภายใน ๓๐ วัน” เห็นได้ว่า ใบรับเงินเป็นเพียงหลักฐานการรับเงินมัดจำที่โจทก์ชำระแก่จำเลยเท่านั้น หลังจากนั้นโจทก์กับจำเลยจะต้องทำสัญญาจะซื้อจะขายซึ่งจะได้จัด

ทำขึ้นภายหลัง ๓๐ วัน ตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน แสดงให้เห็นว่า โจทก์จำเลยมีเจตนาจะทำสัญญาจะซื้อจะขายเป็นหนังสือกันอีก กรณีจึงต้องด้วยบทบัญญัติ ป.พ.พ. มาตรา ๓๖๖ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “ถ้าได้ตกลงกันว่าสัญญาอันมุ่งจะทำนั้นจะต้องทำเป็นหนังสือไว้ เมื่อกรณีเป็นที่สงสัยท่านนับว่ายังมีได้มีสัญญาต่อกันจนกว่าจะได้ทำขึ้นเป็นหนังสือ” ดังนั้น เมื่อโจทก์และจำเลยยังมีได้ทำสัญญาจะซื้อจะขายกันเป็นหนังสือ สัญญาจะซื้อจะขายระหว่างโจทก์กับจำเลยจึงไม่เกิดขึ้น เงินมัดจำที่จำเลยรับไว้จึงเป็นการรับไว้โดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ จำเลยไม่มีสิทธิริบมัดจำจึงต้องคืนให้โจทก์ฐานลามิควรรได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๐๖

คำถาม ลูกหนี้มอบโฉนดที่ดินให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้ ต่อมาเจ้าหนี้คืนโฉนดให้แก่ลูกหนี้ไป จะเป็นเหตุให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๙๗ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๑๘/๒๕๑๕ สืบคดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๙๗ เป็นสิทธิที่ให้อำนาจแก่เจ้าหนี้เหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่น การจำนอง จำน่า หรือบุริมสิทธิ โฉนดเป็นเพียงเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน ลูกหนี้มอบโฉนดให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้ จึงไม่ทำให้เจ้าหนี้มีสิทธิใด ๆ ในทรัพย์สินคือที่ดินตามโฉนดนั้น การที่เจ้าหนี้คืนโฉนดให้แก่ลูกหนี้ไป จึงไม่เป็นเหตุให้ผู้ค้าประกันพ้นความรับผิดไปได้ (อ้างฎีกาที่ ๖๓๑/๒๔๗๔)

คำถาม เจ้าของรวมคนหนึ่งอนุญาตให้บุคคลอื่นปลูกบ้านในที่ดินกรรมสิทธิ์รวมจะเป็นการใช้สิทธิขัดต่อสิทธิแห่งเจ้าของรวมคนอื่น ๆ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๖๒/๒๕๔๖ ศ. ถือกรรมสิทธิ์รวมกับโจทก์ป. และ น. ในที่ดินพิพาท โดยยังไม่ได้แบ่งแยกการครอบครองออกเป็นส่วนตัว โดย ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๖๐ วรรคหนึ่ง กำหนดให้เจ้าของรวมมีสิทธิใช้ทรัพย์สินได้ แต่การใช้นั้นต้องไม่ขัดต่อสิทธิแห่งเจ้าของรวมคนอื่น ดังนั้น การที่ ศ. อนุญาตให้จำเลยปลูกบ้านในที่ดินพิพาทนอกจากจะมีใช่เป็นการใช้สิทธิเพื่อประโยชน์ของตนเองตามสภาพปกติแล้ว ยังเป็นการใช้ที่ขัดต่อสิทธิแห่งเจ้าของรวมคนอื่น ๆ จึงไม่มีสิทธิทำได้ โจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทได้

คำถาม การสำคัญผิดในข้อเท็จจริงว่ามีเหตุอันจะต้องป้องกัน ถ้ากระทำไปพอสมควรแก่เหตุ ผู้กระทำมีความผิดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๔๗/๒๕๔๖ จำเลยยิงรถโจทก์ร่วมโดยสำคัญผิดในข้อเท็จจริงว่า โจทก์ร่วมเป็นคนร้ายที่ประสงค์จะขั้บรถพุ่งเข้าชนเพื่อฆ่าจำเลย เมื่อจำเลยกระโดดหลบไปทางด้านข้างและรถโจทก์ร่วมแล่นไปทับจุดที่จำเลยนั่งอยู่ จำเลยก็ใช้อาวุธปืนยิงไปที่รถของโจทก์ร่วมทันทีทันใดเป็นเหตุการณืที่ต่อเนื่องและเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงตัวจำเลยแล้ว จำเลยจึงมีสิทธิที่จะป้องกันตนเองได้ การที่จำเลยใช้อาวุธปืนสั้นที่มีติดตัวอยู่ยิงไปถูกรถยนต์ของโจทก์ร่วมเพียง ๑ นัด แล้วก็หยุดไม่ได้ยิงซ้ำอีก ทั้ง ๆ ที่มีกระสุนปืนเหลืออยู่อีกถึง ๕ นัด และจำเลยไม่รู้ว่าคนขับรถยนต์คันดังกล่าวเป็นใคร มีอาวุธอะไรอยู่หรือไม่ กรณีถือได้ว่าการกระทำของจำเลยเป็นการพอสมควรแก่เหตุและเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายและโดยสำคัญผิดตาม ป.อ. มาตรา ๖๘ ประกอบด้วยมาตรา ๖๒ จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานพยายามฆ่าโจทก์ร่วม

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ